Kraina Pana Boga zatrzymana w obrazie

Podróż szlakiem Małej Architektury Sakralnej po Gminie Nowa Ruda i Hronovie

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

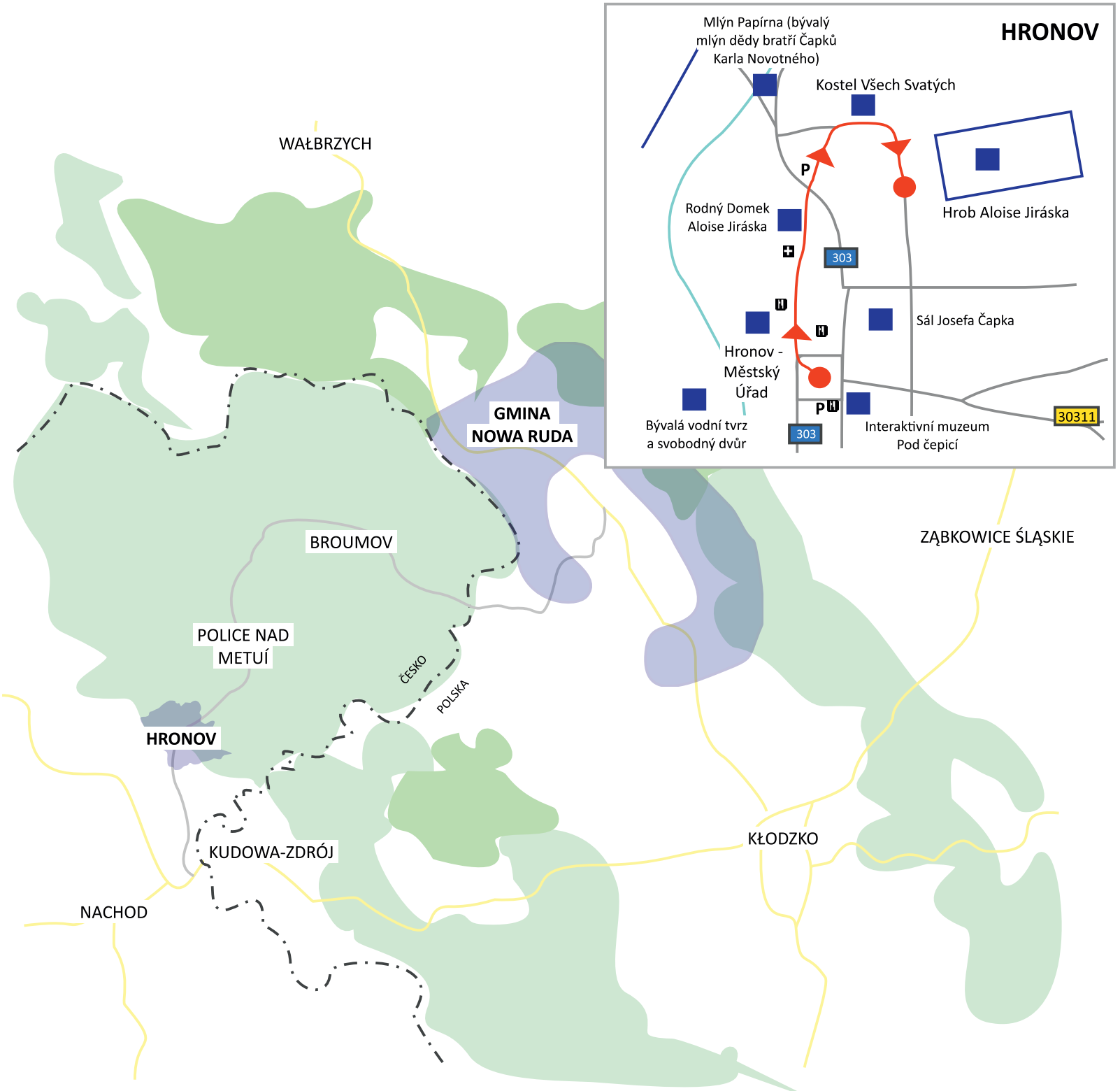
EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Album promujący miejsca architektury sakralnej na Pograniczu opracowany i wydany w ramach projektu „Zatrzymajmy się wspólnie" współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

Městský úřad Hronov
nám. Čs. armády 5
549 31 Hronov
tel. +420 491 401 151

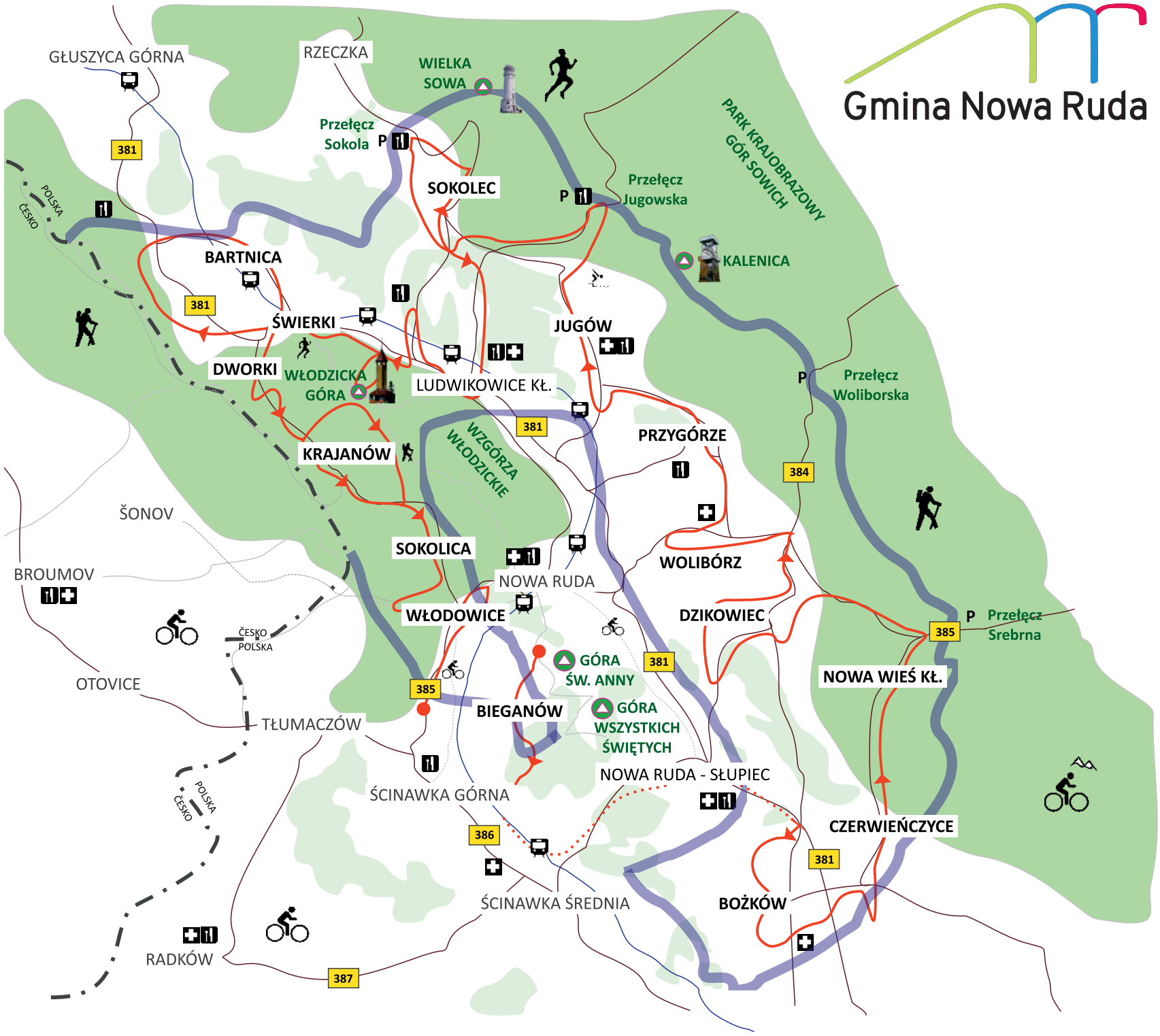
mestohronov@mestohronov.cz
www.mestohronov.cz

www.informacnicentrumhronov.cz
www.mestohronov.cz/virtualni-prohlidky
www.mapy.biz/mapy/hronov

Urząd Gminy Nowa Ruda
ul. Niepodległości 1
57-400 Nowa Ruda
tel. +48 74 872 09 00

sekretariat@gmina.nowaruda.pl
www.gmina.nowaruda.pl
www.bip.gmina.nowaruda.pl
fb.pl/SudetyGminaNowaRuda

Album promujący miejsca architektury sakralnej na Pograniczu opracowany i wydany w ramach projektu „Zatrzymajmy się wspólnie" współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

Tekst, fotografie: Barbara Adamska

Przekład z języka polskiego na język czeski: Petr Neuman

Cytaty z Pisma Świętego
według przekładu Biblii Tysiąclecia

Skład i druk: Bedax Nowa Ruda

Wydawca: Gmina Nowa Ruda

Nowa Ruda 2018

Obrazová publikace propagující památky sakrální architektury v příhraničí, zpracovaná a vydaná v rámci projektu „Zastavme se společně" spolufinancovaného z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Text a fotografie: Barbara Adamska

Překlad z polštiny do češtiny: Petr Neuman

Texty z Písma svatého jsou citovány
podle českého ekumenického překladu Bible.

Sazba a tisk: Bedax Nowa Ruda

Vydavatel: Gmina Nowa Ruda

Nowa Ruda 2018

Kraina Pana Boga zatrzymana w obrazie

Kraj Pána Boha zachycený obrazem

Podróż szlakiem
Małej Architektury Sakralnej
po Gminie Nowa Ruda
i Hronovie

Putování trasou
malé sakrální architektury
po obci Nowa Ruda
a městě Hronově

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE 7
BIEGANÓW 9
BOŻKÓW 12
CZERWIEŃCZYCE 25
NOWA WIEŚ KŁODZKA 30
DZIKOWIEC 33
WOLIBÓRZ 42
PRZYGÓRZE 46
JUGÓW 48
SOKOLEC 53
LUDWIKOWICE KŁODZKIE 59
ŚWIERKI 66
BARTNICA 72
DWORKI 75
KRAJANÓW 77
SOKOLICA 82
WŁODOWICE 84
HRONOV 89
GMINA NOWA RUDA 94
HRONOV 96

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO 7
BIEGANÓW 9
BOŻKÓW 12
CZERWIEŃCZYCE 25
NOWA WIEŚ KŁODZKA 30
DZIKOWIEC 33
WOLIBÓRZ 42
PRZYGÓRZE 46
JUGÓW 48
SOKOLEC 53
LUDWIKOWICE KŁODZKIE 59
ŚWIERKI 66
BARTNICA 72
DWORKI 75
KRAJANÓW 77
SOKOLICA 82
WŁODOWICE 84
HRONOV 89
OBEC NOWA RUDA 94
HRONOV 96

SŁOWO WSTĘPNE

Gmina Nowa Ruda jest częścią Ziemi Kłodzkiej, nazywanej przez nowo-rudzkiego kronikarza Josepha Wittiga - Krainą Pana Boga. Nie bez przyczyny, bowiem cały teren historycznego Hrabstwa Kłodzkiego usiany jest tysiącami przydrożnych kapliczek, krzyży i figur świętych.

Obszarem zainteresowania niniejszej publikacji jest szesnaście wsi Gminy Nowa Ruda oraz czeska miejscowość - Hronov. W tym obrębie, podczas próby inwentaryzacji doliczono się ponad 200 obiektów małej architektury sakralnej. Zdecydowano się na zaprezentowanie większości z nich.

Niniejsze opracowanie nie nosi znamion pełnego, a jedynie jest próbą przybliżenia najokazalszych, dostępnych, przydrożnych pomników wiary, do których może dotrzeć zainteresowany pątnik i turysta. Jest także zachętą do głębszego poznania terenu. Album ma charakter promocyjny. Nie jest opracowaniem o cechach naukowych.

Obiekty małej architektury sakralnej powstawały zawsze w konkretnym celu. Najstarsze zachowane kapliczki, z końca XVII w., tworzono w podzięce za wysłuchanie modlitewnego błagania o uchronienie przed siejącą pomór epidemią dżumy. Inne były miejscem wspólnych modlitw. Przydrożne krzyże miały wzmacniać więź z Bogiem, a za pośrednictwem świętych wznoszono codzienne modlitwy błagalne. Usytuowane w miejscach uznawanych za niebezpieczne, pośród rozległych pól lub lasów, uświęcały je, dając przechodniom poczucie bezpieczeństwa. Przybliżały nieba, wyznaczając granice między tym, co ponadczasowe, a tym, co przyziemne, tym, co święte, a tym, co przeklęte. Pątnikom błogosławiły na dalszą wędrówkę.

Zachowało się także kilka krzyży pokutnych. Te pełniły odmienne funkcje. Stawiane były przez zbrodniarzy w miejscach, w którychdoszło do tragedii, jako pokuta za dokonane czyny.

ÚVODNÍ SLOVO

Obec Nowa Ruda je součástí Kladska, které noworudský kronikář Joseph Wittig nazval Krajem Pána Boha. Nebylo to bezdůvodně, vždyť celé území historického Kladského hrabství je poseto tisíci kapliček, božích muk, křížů a soch světců.

Oblastí zájmu této publikace je šestnáct polských vesnic, tvořících rozlehlou obec Nowa Ruda, a české město Hronov. Na uvedeném území bylo během jeho mapování napočítáno více než 200 objektů malé sakrální architektury. Autoři publikace se rozhodli prezentovat zde většinu z nich.

Tato práce není vyčerpávajícím přehledem, ale pouze pokusem přiblížit zájemcům z řad poutníků a turistů nejvýznamnější pomníky víry v našem okolí, ke kterým mohou na svých cestách dorazit. Je však také výzvou k hlubšímu poznání popisované oblasti. Publikace má propagační charakter. Nejedná se o vědeckou práci.

Objekty malé sakrální architektury vznikaly vždy ke konkrétnímu účelu. Nejstarší dochované kapličky z konce 17. století byly stavěny jako poděkování za vyslyšení prosebných modliteb za záchranu před smrtonosnou epidemií moru. Jiné byly místem společných pobožností. Kříže u cest měly posilovat vazbu s Bohem, jemuž byly prostřednictvím světců předkládány každodenní prosby. Stály na místech považovaných za nebezpečná, uprostřed rozlehlých polí nebo lesů, posvěcovaly je a dávaly kolemjdoucím pocit bezpečí. Přibližovaly nebe, vyznačovaly hranice mezi nadčasovým a pozemským, mezi svatým a prokletým. Poutníkům dávaly požehnání na další cestu.

Zachovalo se také několik smírčích křížů. Ty však plnily odlišnou funkci. Stavěli je zločinci v místech, na nichž se udála tragédie, aby tím odčinili svou vinu.

To niezwykłe, że te świadectwa życia religijnego i wyraz tożsamości trzech kultur - polskiej, czeskiej i niemieckiej, przetrwały zawirowania historii i kataklizmy, i stoją wciąż dumnie na straży sacrum.

Na wielu z nich czas odcisnął nieodwracalny ślad. Jedne są dziś pielęgnowane przez okolicznych mieszkańców, o inne dbają władze gminy, które zleciły remont wyspecjalizowanej firmie. Dzięki temu przetrwa każdy detal i zachowany zostanie pierwotny wygląd sześciu kapliczek.

Zdecydowana większość pomników wiary powstała przed 1945 r. Ze starych map możemy wyczytać, że końcem XIX w. było ich więcej niż dziś. Część z nich została na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci przeniesiona, a część zanikła na zawsze.

Stąd zrodziła się potrzeba ich skatalogowania i opisania, według dzisiejszego stanu. Co ciekawe, to pierwsza próba kompleksowej prezentacji obiektów małej architektury sakralnej w Gminie Nowa Ruda w jednej publikacji.

Kapliczki ułożono w kolejności, w jakiej w naturalny sposób tworzą pątniczo-turystyczny szlak, wiodący przez wszystkie wsie Gminy Nowa Ruda. Formują się w pętlę, która później załamuje się, aby przebić się przez polsko-czeską granicę i dotrzeć do partnerskiej gminy Hronov.

Zapraszam do spaceru wolnym krokiem i odkrywania piękna niezwykłego, tajemniczego, uświęconego terenu, a także zatrzymania się przy pomnikach wiary.

Je pozoruhodné, že tato svědectví náboženského života a projev identity tří kultur – polské, české a německé – přečkaly dějinné zvraty i bouře a stále hrdě stojí na stráži věcí posvátných.

Na mnohých z nich zanechal čas nesmazatelné stopy. O některé dnes pečují okolní obyvatelé, o jiné se stará obec, která nechala provést jejich odbornou opravu. Díky tomu bude zachován každý detail a původní podoba šesti kapliček a křížů.

Naprostá většina těchto pomníků víry vznikla před rokem 1945. Ze starých map můžeme vyčíst, že koncem 19. století jich bylo mnohem více než dnes. Část z nich byla v průběhu posledních desetiletí přestěhována a část navždy zmizela.

Proto se zrodila potřeba jejich zmapování a popsání současného stavu. Zajímavé je, že se jedná o první pokus prezentovat všechny objekty malé sakrální architektury v obci Nowa Ruda v jedné publikaci.

Jednotlivé kapličky, boží muka a kříže jsou uváděny v pořadí, ve kterém přirozeným způsobem tvoří poutní a turistickou stezku procházející všemi vesnicemi obce Nowa Ruda. Vytvářejí okružní trasu, která následně odbočuje, aby překročila polsko-českou hranici a dorazila do partnerského města Hronov.

Vydejme se pomalým krokem na vycházku, objevujte krásy tohoto neobyčejného, záhadného a posvěceného kraje, zastavujte se u pomníků víry.

BIEGANÓW

Naszą podróż przez Gminę Nowa Ruda i Hronov zaczynamy w najmniejszej wsi, o nazwie Bieganów. Swoją wyjątkowość zawdzięcza malowniczemu położeniu. Odpoczywając pod turystyczną wiatą, rozkoszujemy się rozległą panoramą Sudetów. Liczba mieszkańców: 23.

Naše putování obcí Nowa Ruda a Hronovem zahájíme v nejmenší vsi, nesoucí název Bieganów. Za svou výjimečnost vděčí své malebné poloze. Zastavme se pod turistickým přístřeškem a obdivujme široký výhled na okolní pohoří. Počet obyvatel: 23.

W głowicy bielonej kolumny wotywnej, z czerwonego lokalnego piaskowca, znajdują się obraz i figurka, przedstawiające Matkę Bożą Różańcową z Lourdes.

Figura z wizerunkiem Matki Bożej Różańcowej z Lourdes, w fasadzie kapliczki słupowej z czerwonej cegły z płaskim dachem.

GPS: 50.562396, 16.492135

GPS: 50.557991, 16.488446

V hlavici bíle natřených božích muk, zhotovených z místního červeného pískovce, se nachází obraz a soška, představující Pannu Marii Růžencovou z Lurd.

Soška Panny Marie Růžencové z Lurd ve výklenku božích muk z červených cihel krytých plochou střechou.

Przydrożna pasja z 1837 r. w kolorze czerwonej ziemi. Na słupie relief z wizerunkiem Matki Bożej Bolesnej i Baranek Boży. Na cokole napis: „Człowieku, nie przechodź obok bez pozdrowienia, pamiętaj, że Jezus jest twoim Zbawicielem". Anioł opłakuje Mękę Pańską. Kapliczkę wotywną, powstałą w czasie szalejącej cholery, ufundowali mieszkańcy wsi Biehals (Bieganów) i kolonii Teuber (Zagórzyn).

Kapliczka słupowa z czerwonej cegły. Dach drewniany, zdobiony, dwuspadowy. Stoi w miejscu, w którym od połowy XVIII w. wisiał obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Powiesił go mieszkaniec Bieganowa, Herzig, który wybrawszy się do polskiej Częstochowy, został tam uzdrowiony z choroby psychicznej.

Kříž u cesty z roku 1837 v barvě červené hlíny. Dřík jeho podstavce zdobí reliéf Panny Marie Bolestné a Beránka Božího. Na soklu je nápis: „Člověče, neprocházej tudy bez pozdravu. Pamatuj, že Ježíš je tvým Spasitelem". Anděl pod křížem oplakává Ježíšovo utrpení. Tento votivní kříž nechali postavit během epidemie cholery obyvatelé vsi Biehals (Bieganów) a osady Teuber (Zagórzyn).

GPS: 50.554213, 16.495280

GPS: 50.544241, 16.494031

Boží muka z červených cihel, krytá ozdobnou sedlovou stříškou, stojí na místě, kde od poloviny 18. století visel obraz Panny Marie Čenstochovské. Umístil ho sem obyvatel Bieganowa jménem Herzig, který se vydal na pouť do polské Čenstochové, kde se uzdravil z duševní nemoci.

BOŻKÓW

Trzecia najliczniejsza wieś w gminie. Perłą i największym zabytkiem jest bajeczny pałac. W obecnej formie pochodzi z końca XIX w., kiedy został przebudowany po wielkim pożarze. Liczba mieszkańców: 1556.

Třetí nejlidnatější ves v obci. Perlou a největší památkou je zde pohádkově vyhlížející zámek. Dnešní podobu mu dala přestavba po velkém požáru koncem 19. století. Počet obyvatel: 1556.

Kamienny krzyż z 1801 r. z figurą Jezusa. U Jego stóp putta adorujące Zmartwychwstałego. Na cokole relief Matki Bożej Bolesnej i cytat z Biblii: „Wtedy Jezus zawołał donośnym głosem: Ojcze, w Twoje ręce powierzam ducha mojego” (Łk 23, 46).
W tylnej części cokołu widoczna data 23.07.1853, który mógł być rokiem renowacji oraz nazwisko fundatora: Ignatius Florianus Großpietsch. Postać Jezusa ma przebite nogi dwoma gwoździami, znane z ikonografii wschodniej. Uskrzydlone putta i główki aniołów symbolizują heroiczną postawę, współcierpienie, niezłomną wiarę i nadzieję.

Kamenný kříž z roku 1801 se sochou Ježíše. Z patky kříže vystupují hlavičky andílků adorujících Ježíšovo zmrtvýchvstání. Podstavec kříže zdobí reliéf Panny Marie Bolestné s biblickým citátem: „A Ježíš zvolal mocným hlasem: Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha“ (L 23, 46).
V zadní části podstavce je uvedeno datum 23. 7. 1853, související zřejmě s opravou pomníku, a jméno donátora: Ignatius Florianus Großpietsch. Ježíš má nohy přibité dvěma hřeby podle vzoru východní ikonografie. Okřídlená putta a hlavičky andílků symbolizují hrdinství, soucítění, nezlomnou víru a naději.

GPS: 50.530465, 16.582647

GPS: 50.530885, 16.578527

Kościół pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, poświęcony przez biskupa Ignacego Deca w 2010 r.

Kostel Panny Marie Matky Ustavičné Pomoci, vysvěcený svídnickým biskupem Ignacym Decem v roce 2010.

Obraz - Najświętsze Serce Jezusa
i figurka św. Barbary,
zamknięte za szybą,
we wnęce kapliczki słupowej
z czerwonej cegły.

Obraz Nejsvětějšího Srdce
Ježíšova a soška sv. Barbory
v zaskleném výklenku kapličky
z červených cihel.

BOŻKÓW 15

Jeden z sześciu obiektów odremontowanych staraniem Gminy Nowa Ruda w 2018 r.

Kamienna Grupa Figuralna. Pod krzyżem czuwają: Maryja ze złożonymi dłońmi, św. Maria Magdalena z kielichem i św. Jan Ewangelista z prawą ręką na sercu. Na cokole putta, krwawiące serce opasane koroną cierniową, z którego bije płomień miłosierdzia, a także włócznia, młot i lina, które posłużyły do ukrzyżowania Jezusa oraz znak IHS z krzyżem, będące skrótem „in hoc signum", co oznacza „w tym znaku zwycięstwo".

Od frontu na bocznych częściach cokołu narzędzia tortur i ręka, gotowa ukrzyżować Jezusa oraz dwa rzędy po pięć lilii. Lilia jest szlachetnym kwiatem symbolizującym Chrystusa wolnego od wszelkiej skazy. W bocznych częściach cokołu wyłania się róża. W symbolice chrześcijańskiej przyrównywana jest do męczeństwa, bólu i cierpienia. Na zwieńczeniu cokołu napis „Wykonało się!" (J 19,30).

W dolnej części cokołu napis „Lecz On się obarczył naszym cierpieniem, On dźwigał nasze boleści" (Iz 53,4). Po bokach słowa, które ukrzyżowany Jezus wypowiedział do Maryi i św. Jana: „Niewiasto, oto syn Twój" i „Oto matka Twoja" (J 19,26-27).

Jeden z šesti sakrálních objektů opravených v roce 2018 obcí Nowa Ruda.

Kamenné sousoší. Pod křížem bdí Panna Marie se sepjatýma rukama, sv. Marie Magdalena s kalichem a sv. Jan Evangelista s pravou rukou položenou na srdci. Podstavec zdobí andílci, krvácející srdce s trnovou korunou a plameny milosrdenství, kopí, kladivo a lano, které posloužily ke Kristovu ukřižování, a písmena IHS s křížem, jež jsou zkratkou hesla „In Hoc Signo vinces" (v tomto znamení zvítězíš).

Reliéfy na bočních částech pomníku představují mučicí nástroje, ruku připravenou ukřižovat Ježíše a dvě pětice lilií. Lilie je ušlechtilá květina, symbolizující nevinnost a neposkvrněnost Krista. Boky podstavce zdobí reliéfy růží, které v křesťanské symbolice připomínají mučednictví, bolest a utrpení. Nápis na vrcholu podstavce: „Dokonáno jest!" (J 19,30).

V dolní části podstavce je nápis „Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal" (Iž 53,4). Po stranách pak slova, která ukřižovaný Ježíš řekl Marii a sv. Janovi: „Ženo, hle, tvůj syn!" a „Hle, tvá matka!" (J 19,26-27).

GPS: 50.520858, 16.569808

Fot. A.Mierzejewska

BOŻKÓW 17

Kapliczka domkowa z dachem dwuspadowym. W środku rzeźba Świętej Rodziny, którą adorują dwa anioły. Po bokach figury – Serce Jezusa i Serce Maryi. Jeszcze po 1945 roku odbywały się przy kapliczce majówki.

GPS: 50.519999, 16.570623

Kaplička krytá sedlovou střechou. Uvnitř je trojdílný oltář s plastikou znázorňující Svatou rodinu, kterou adorují dva andělé, a soškami Nejsvětějšího Srdce Ježíšova a Neposkvrněného Srdce Panny Marie. Ještě po roce 1945 se u této kapličky konaly májové bohoslužby.

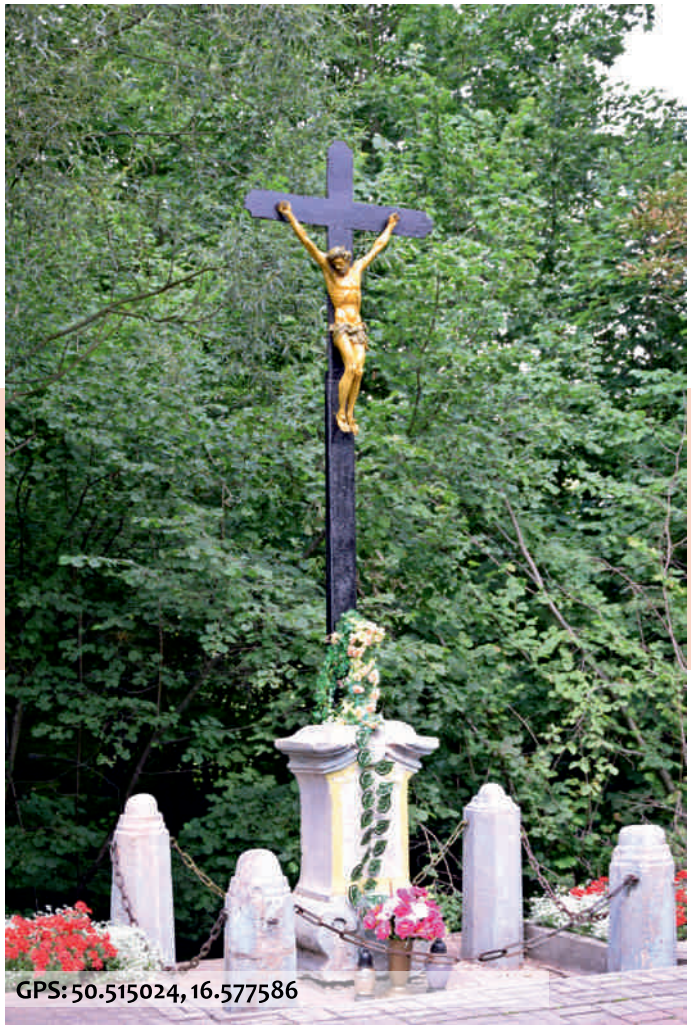
Jezus na drewnianym krzyżu otoczony kwiatami białej magnolii. Poniżej - Matka Boża Bolesna.

GPS: 50.519905, 16.570318

Ježíš na dřevěném kříži mezi kvetoucími bílými magnóliemi. Pod ním Matka Boží Bolestná.

Krzyż z 1825 r.
Chrystus przybity jest czterema gwoździami.

Kříž z roku 1825.
Kristus je přibitý čtyřmi hřeby.

Rzeźba Madonny z Dzieciątkiem,
naturalnych rozmiarów, na terenie plebanii.

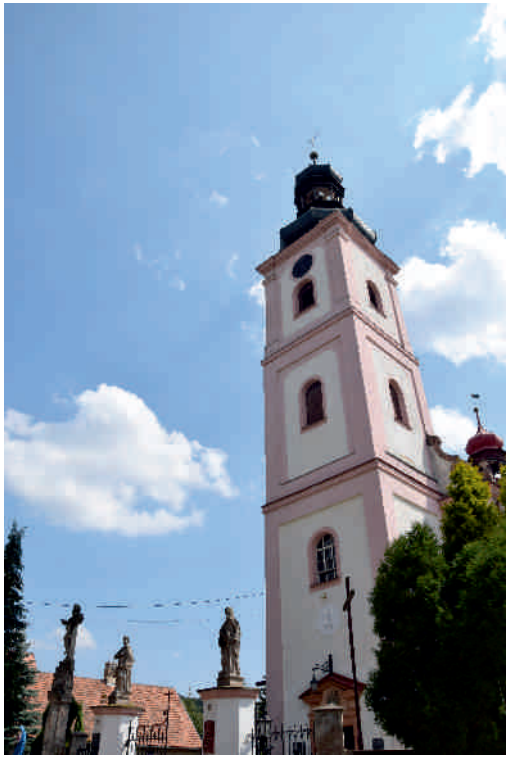
Socha Panny Marie s Ježíškem
v životní velikosti ve farní zahradě.

Krzyż z 1801 r. Umierającego Chrystusa adorują – Matka Boleściwa, św. Maria Magdalena i św. Jan. U stóp Marii Magdaleny czaszka – symbol Golgoty i kielich – symbol wyciekającej męczeńskiej krwi Chrystusa. U św. Jana Ewangelisty rozwarte palce lewej ręki, przylegającej do piersi, symbolizują Trójcę Świętą. Na zwieńczeniu cokołu serce miłosierne.

Kříž z roku 1801. Umírajícího Krista adorují Panna Marie Bolestná, sv. Marie Magdalena a sv. Jan. U nohou Marie Magdaleny leží lebka, symbol Golgoty, a kalich, symbol vytékající Ježíšovy mučednické krve. Roztažené prsty levé ruky, kterou sv. Jan Evangelista drží na prsou, symbolizují Svatou Trojici. V horní části podstavce je umístěno milosrdné srdce.

Figury Apostołów, patronów kościoła pw. świętych Piotra i Pawła.

Sochy apoštolů, patronů kostela sv. Petra a Pavla.

GPS: 50.513983, 16.576863

Mauzoleum rodziny von Magnis z 1820 r.

Hrobka šlechtického rodu Magnisů z roku 1820.

W kościele wzrok przykuwa ambona z XVIII w,. wykonana przez znanego rzeźbiarza z Barda, Ludwika Jaschke.

V kostele upoutá pozornost kazatelna z 18. století, zhotovená známým řezbářem Ludwigem Jaschke z Barda.

Figura św. Jana Nepomucena króluje nad panoramą wsi. Święty jest patronem mostów, przepraw, opiekunem życia rodzinnego, orędownikiem dobrej spowiedzi, sławy, honoru i ratowników. Chronił plony przed suszą i powodziami.

Socha sv. Jana Nepomuckého na svahu nad vesnicí. Tento světec je patronem mostů a loďařů, ochráncem rodiny, cti, zpovědního tajemství a mlčenlivosti. Chránil úrodu před suchem a povodněmi.

GPS: 50.515816, 16.583096

Kamienny krzyż z 1805 r. z wizerunkiem św. Piotra na cokole.

Kamenný kříž z roku 1805, jehož podstavec zdobí postava sv. Petra.

GPS: 50.511502, 16.580404

Fot. J.Kaźmierczak

W tym miejscu przed stu laty znajdowała się Kaplica Loretańska. Pozostał tylko krzyż z 9.05.1800 r., odnowiony w 1850 i 2014 r.

Na tomto místě stála před sto lety Loretánská kaple. Zbyl z ní pouze kříž z 9. 5. 1800, opravovaný v letech 1850 a 2014.

GPS: 50.516172, 16.585177

Ołtarz z figurami Matki Bożej Niepokalanej w kapliczce domkowej z dachem dwuspadowym, przy której odbywają się majówki.

Oltář se soškami Panny Marie Neposkvrněné v kapličce se sedlovou střechou, u které se konají májové pobožnosti.

GPS: 50.519086, 16.597755

Na wchodzących do zabudowań dawnego młyna spogląda naturalnych rozmiarów Matka Boża z Dzieciątkiem, Królowa Nieba i Ziemi z 1875 r.

Návštěvníky bývalého mlýna vítá socha Panny Marie s Ježíškem, Královny Nebe a Země z roku 1875, v životní velikosti.

GPS: 50.512169, 16.590816

CZERWIEŃCZYCE

Typowa wieś łańcuchowa swoją nazwę zawdzięcza spągowcowi o charakterystycznej czerwonej barwie. Droga przez nią wiedzie na twierdzę w Srebrnej Górze, co oznacza, że była miejscem przemarszu wojsk, ale też czerpano przychody z turystyki. Liczba mieszkańców: 479.

Tato typická lánová vesnice byla pojmenována podle charakteristické červené barvy zdejších permských pískovců. Silnice, která tudy pochází, vede k bývalé vojenské pevnosti ve Stříbrné Hoře. Kdysi byla svědkem vojenských tažení, později se stala turistickou trasou. Počet obyvatel: 479.

GPS: 50.526266, 16.601927

Krzyż z Jezusem, którego adorują putta. Na cokole scena ukoronowania Matki Bożej przez Trójcę Świętą na Królową Nieba i Ziemi. Poniżej cytat: „On wydał samego siebie za nas, aby odkupić nas od wszelkiej nieprawości i oczyścić sobie lud wybrany na własność" (Tt 2,14).

Kříž s Ježíšem, kterého adorují andílci. Plastika pod křížem představuje korunování Panny Marie Svatou Trojicí na Královnu Nebe a Země. Na soklu je biblický citát: „On se za nás obětoval, aby nás vykoupil od všeho hříchu a posvětil za svůj vlastní lid" (Tt 2,14).

GPS: 50.529024, 16.604444 Fot. J.Kaźmierczak

Figura św. Jana Nepomucena z 1862 r. odgrodzona drewnianym płotem.
Socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1862 ohrazená dřevěným plotem.

Krzyż pokutny, jaki stawiali między XIV a XVI w. zabójcy na miejscu popełnionej zbrodni.

Smírčí kříž, jaké ve 14. až 16. století stavěli vrazi na místě spáchaného zločinu.

GPS: 50.530593, 16.606379

Kościół w obecnej formie pochodzi z 1866 r.

Kostel v současné podobě pochází z roku 1866.

Pasja z 1823 r. Cierpiącego Jezusa adorują Jego Matka, św. Maria Magdalena i św. Jan ze złożonymi rękami.

Kamenný kříž z roku 1823. Trpícího Ježíše adorují Panna Marie, sv. Marie Magdalena a sv. Jan se sepjatýma rukama.

GPS: 50.530724, 16.606376

GPS: 50.533442, 16.605291

Krzyż z grupą figuralną. Umierającego Jezusa na Golgocie adoruje Matka w geście modlitwy i św. Jan z prawą ręką na sercu. Poniżej napis "Wypełniło się" i dwa putta. Na cokole skrzyżowane włócznia i młot, związane sznurem, nad nim serce gorejące oplecione cierniem, na ogniu IHS z krzyżem. Poniżej św. Maria Magdalena z flakonem i czaszką.

Kříž se sousoším. Krista umírajícího na Golgotě adoruje jeho matka Marie se sepjatýma rukama a sv. Jan s pravou rukou položenou na srdci. Pod křížem se nachází nápis „Dokonáno jest“ a dva andílci. Reliéf v horní části podstavce představuje zkřížené kopí a kladivo, svázané provazem, nad nimi je umístěno planoucí srdce ovinuté trním a na plamenech symbol IHS s křížem. Reliéf v dolní části představuje sv. Marii Magdalenu s kalichem a lebkou.

GPS: 50.544463, 16.600504

Jeden z sześciu obiektów odremontowanych staraniem Gminy Nowa Ruda w 2018 r.

Jeden z šesti sakrálních objektů opravených v roce 2018 obcí Nowa Ruda.

Krzyż będący pomnikiem postawionym przez syna, umierającego z bólu po stracie matki. Poniżej ukrzyżowanego Jezusa: „Wypełniło się", a na niedużym cokole płaskorzeźba – popiersie kobiety i napis, który w wolnym tłumaczeniu brzmi: „O moja matko, zamknęłaś mnie w zranionym sercu, nie zostawiaj mnie w bólu, w śmiertelnym cierpieniu".

Tento kříž nechal postavit syn trpící steskem po ztrátě matky. Pod ukřižovaným Ježíšem je nápis „Dokonáno jest" a na nevelkém podstavci reliéf busty ženy s nápisem, který ve volném překladu zní: „Ó matko moje, zůstala jsi v mém zraněném srdci, nenechávej mne v žalu, ve smrtelném utrpení".

GPS: 50.544303, 16.600899

GPS: 50.546662, 16.600991

Żelazny krzyż z figurą umierającego Chrystusa.
Na cokole cytat: „Mój Boże, Tobie ufam: niech nie doznam zawodu!" (Ps 25,2)

Železný kříž se sochou umírajícího Krista.
Citát na podstavci: „V tebe doufám, Bože můj, kéž nejsem zahanben!" (Ps 25,2)

NOWA WIEŚ KŁODZKA

Na rozwój wsi duży wpływ miała rodzina von Magnis (XVIII w.), która starała się o wybudowanie świątyni. Bodźcem do rozwoju była budowa na początku XX w. Kolei Sowiogórskiej. Wtedy, wciągane przez trzecią zębatą szynę, otwarte wagoniki woziły przez wąwozy i wiadukty licznych turystów. Liczba mieszkańców: 215.

Rozvoj této vsi v 18. století významně ovlivnil šlechtický rod Magnisů, který se zasloužil o vybudování zdejšího kostela. Impulsem k dalšímu rozvoji byla turistická ozubnicová železniční trať do Stříbrné Hory, postavená ve 20. století. Otevřené vagóny tažené speciální lokomotivou zde vozily turisty úzkými soutěskami a přes dva vysoké viadukty. Počet obyvatel: 215.

Jeden z sześciu obiektów odremontowanych staraniem Gminy Nowa Ruda w 2018 r. Krzyż z 1808 r. Poniżej Jezusa Baranek Boży z krzyżem i putta. Na cokole cytat: „Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich" (J 15,13). Na bocznych tablicach, znajdowały się nazwiska poległych podczas I wojny światowej.

Jeden z šesti sakrálních objektů opravených v roce 2018 obcí Nowa Ruda. Kříž z roku 1808. Pod sochou Ježíše je Beránek Boží s andílky. Do podstavce je vytesán citát: „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele" (J 15,13). Postranní desky obsahovaly jména padlých v první světové válce.

W tylnej części cmentarza, w murze, rzadko spotykany weraikon, czyli wizerunek twarzy umęczonego Chrysusa (łac. verus – prawdziwy i gr. eikon – obraz).
Kościół w obecnym kształcie pochodzi z 1889 r. Sprzed rozbudowy świątyni zachował się konfesjonał, chrzcielnica i organy.

V zadní části hřbitova lze na zdi spatřit tzv. veraikon, neboli pravou tvář umučeného Krista (latinsky: verus – pravý, eikon – obraz).
Dnešní podoba kostela pochází z roku 1889. Z doby před jeho přestavbou se dochovala zpovědnice, křtitelnice a varhany.

Figura św. Jana Nepomucena, odnowiona w 2017 r.

Socha sv. Jana Nepomuckého, obnovená v roce 2017.

Jeden z sześciu obiektów odremontowanych staraniem Gminy Nowa Ruda w 2018 r. Maryjna kapliczka domkowa z 1699 r. z dwuspadowym dachem. We wnętrzu figura Maryi z Dzieciątkiem i obraz Matki Boskiej Częstochowskiej.

Jeden z šesti sakrálních objektů opravených v roce 2018 obcí Nowa Ruda. Mariánská kaplička z roku 1699 se sedlovou střechou. Uvnitř se nachází soška Panny Marie s Ježíškem a obraz Panny Marie Čenstochovské.

DZIKOWIEC

Życie skupiało się wokół dworu z lat 1682-1683. Kościół wzniesiono na początku XVIII w. Poza niewielkimi kopalniami węgla, rudy miedzi i surowców skalnych, wieś rozwijała się z rolnictwa i hodowli. Liczba mieszkańców: 829.

Život v této vsi se soustřeďoval kolem dvora z let 1682–1683. Kostel byl postaven až počátkem 18. století. Zdrojem obživy zdejších obyvatel bylo kromě nevelkých uhelných a měděných dolů a lomů na kámen především zemědělství a chov dobytka. Počet obyvatel: 829.

Kapliczka słupowa
z figurą Matki Bożej Różańcowej.

Sloupová kaplička
se soškou Panny Marie Růžencové.

GPS: 50.578401, 16.590285

Kamienna figura św. Jana Nepomucena z 1787 r. Na cokole wołanie do świętego o wstawiennictwo.

Kamenná socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1787. Na podstavci je vytesána prosba o světcovu přímluvu.

GPS: 50.579010, 16.588597

Figura św. Floriana, patrona strażaków.

Socha sv. Floriána, patrona hasičů.

GPS: 50.569321, 16.572649

Figura św. Jana Nepomucena.

Socha sv. Jana Nepomuckého.

GPS: 50.569336, 16.572667

Krzyż pokutny, jaki stawiali między XIV a XVI w. zabójcy na miejscu popełnionej zbrodni.

Smírčí kříž, jaké ve 14. až 16. století stavěli vrazi na místě spáchaného zločinu.

GPS: 50.569136, 16.572326

Krzyż z wołaniem: ,,Boże mój, Boże mój, czemuś mnie opuścił" (Mt 27,46).

Kříž s nápisem: ,,Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?" (Mt 27,46).

GPS: 50.568968, 16.572410

Jedna z największych kaplic w Gminie Nowa Ruda, pw. Trójcy Świętej, powstała na pamiątkę uchronienia wsi od epidemii zarazy, jaka szalała na terenie Ziemi Kłodzkiej w 1680 r. Wewnątrz barokowy ołtarz z obrazem Trójcy Świętej, wizerunkiem Niepokalanego Serca Maryi i niewielka rzeźba Serce Jezusa. Na ołtarzu napis ,,Ciebie Boga wysławiamy".

Jedna z největších kaplí v obci Nowa Ruda, zasvěcená Svaté Trojici, byla postavena na památku záchrany vesnice před morovou epidemií, jež postihla Kladsko v roce 1680. Uvnitř se nachází barokní oltář s obrazem Svaté Trojice, vyobrazením Neposkvrněného srdce Panny Marie a soškou Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Na oltáři je nápis ,,Te Deum laudamus" (Tebe, Bože, chválíme).

GPS: 50.565380, 16.575171

Dwie bliźniacze figury przedstawiające Maryję z Dzieciątkiem, pozostałości po grupie figuralnej i krzyż z 1863 r. ufundowany przez Rodzinę Moschner, znajdujące się przy drodze do Nowej Rudy-Słupca.

Dvě vzájemně podobné sochy Panny Marie s Ježíškem, pozůstatky sousoší a kříž z roku 1863, věnovaný rodinou Moschnerů, stojící u silnice vedoucí do Słupce (části města Nowa Ruda).

GPS: 50.568629, 16.562548

Fot. J.Kaźmierczak

GPS: 50.569140, 16.567527

GPS: 50.565608, 16.556493

GPS: 50.559913, 16.557032

Przed bramą kamienny krzyż z płaskorzeźbą Baranka Bożego, kielichem i modlitwą.

Před vstupní branou ke kostelu stojí kříž s reliéfem Beránka Božího, kalichem a modlitbou.

GPS: 50.570381, 16.571496

Ze środka pól wyrasta samotny krzyż z czerwonej cegły z 1899 r.

Uprostřed polí stojí osamocený kříž z červených cihel z roku 1899.

GPS: 50.569777, 16.558146

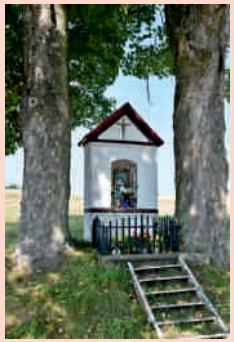
Krzyż z 1889 r. ufundowany przez Josefa Schindlera z Grupą Figuralną. Podpis „Wypełniło się" oraz napis na cokole „Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem. Kto we Mnie wierzy, choćby i umarł, żyć będzie" (J 11,25).
Z dawnego wyposażenia, sprzed przebudowy kościoła, zachował się dzwon z 1629 r. i organy z 1784 r. Prawy boczny ołtarz Matki Bożej pochodzi z 1774 r. i jest autorstwa Michaela Ignacego Klahra, rzeźbiarza z Lądka-Zdroju.

Kříž se sousoším z roku 1889, věnovaný Josefem Schindlerem. Na patce kříže jsou vytesána slova „Dokonáno jest" a na podstavci biblický citát „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít" (J 11,25).
Z původního zařízení kostela z doby před jeho přestavbou se dochoval zvon z roku 1629 a varhany z roku 1784. Pravý postranní oltář Matky Boží zhotovil v roce 1774 slavný řezbář Michael Ignaz Klahr z Landeku (Lądek-Zdrój).

GPS: 50.570273, 16.570360

Kapliczki domkowe w otoczeniu wiekowych lip. We wnętrzu pierwszej spogląda przez kratę obraz Serce Jezusa. W drugiej – Niepokalane Serce Maryi.

Výklenkové kapličky obklopené staletými lipami. První z nich zdobí obraz Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, chráněný železnou mříží. Druhá kaplička je zasvěcena Neposkvrněnému Srdci Panny Marie.

GPS: 50.572178, 16.571297

GPS: 50.576948, 16.577130

Kapliczka słupowa z figurą Matki Bożej Niepokalanej, wmurowana na dwa dni przed Wielką Wodą, 5.07.1997 r.

Sloupová kaplička se soškou Panny Marie Neposkvrněné, postavená dva dny před povodní 5. 7. 1997.

GPS: 0.577049, 16.577835

WOLIBÓRZ

Wieś wspomina się już w XIV w. Podobnie jak inne okoliczne osady, była własnością rodzin: von Donyn, Stillfrid i von Magnis. Na przestrzeni wieków działały tu kopalnie i cegielnia. Liczba mieszkańców: 1036.

Nejstarší zmínky o této vsi pocházejí ze 14. století. Podobně jako jiné okolní vesnice, patřila nejprve pánům z Donína a následně rodům Stillfriedů a Magnisů. V průběhu staletí zde fungovaly doly a cihelna. Počet obyvatel: 1036.

Krzyż z czerwonego kamienia.

Kříž z červeného kamene.

GPS: 50.588603, 16.568007

Krzyż pokutny, jaki stawiali między XIV a XVI w. zabójcy na miejscu popełnionej zbrodni.

Smírčí kříž, jaké ve 14. až 16. století stavěli vrazi na místě spáchaného zločinu.

GPS: 50.588927, 16.563951

GPS: 50.588573, 16.569073

Kapliczka z wybieloną figurą Maryi w koronie z Dzieciątkiem.

Výklenková kaplička s bíle natřenou sochou Panny Marie s korunou na hlavě a Ježíškem v náručí .

GPS: 50.589113, 16.563933

Kapliczka z dwuspadowym dachem.

Kaplička se sedlovou střechou.

GPS: 50.589539, 16.561081

Weraikon na kamiennym słupie.

Veraikon (otisk Ježíšovy tváře) umístěný na kamenném sloupu.

Św. Jan Nepomucen

Sv. Jan Nepomucký

GPS: 50.588495, 16.555086

Murowany kościół stał w tym miejscu już przed 1514 r. Z XVIII w. zachowała się oryginalna ambona w kształcie łodzi. Wnętrze kościoła odnowiono na przestrzeni ostatnich lat.

Zděný kostel stál na tomto místě již před rokem 1514. Z 18. století se dochovala pozoruhodná kazatelna ve tvaru lodě. Interiér kostela prošel v posledních letech rekonstrukcí.

Kamienny krzyż z cytatem: „Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem. Kto we mnie wierzy, choćby i umarł, żyć będzie“ (J 11,25).

Kamenný kříž s biblickým citátem: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít“ (J 11, 25).

Kamienna pasja przed wejściem na teren kościelny.

Kamenný kříž před vchodem do areálu kostela.

PRZYGÓRZE

Wieś położona nad potokiem Piekielnica, do 1945 r. była częścią Woliborza. W XVI w. działała huta szkła, a od 1793 r. aż do lat 70. XX w. – kopalnia. Liczba mieszkańców: 685.

Tato vesnice, ležící na potoce Piekielnica, byla do roku 1945 součástí sousední Woliborze. V 16. století zde fungovala sklářská huť a od roku 1793 až do 70. let 20. století černouhelný důl. Počet obyvatel: 685.

Figura Matki Boskiej Fatimskiej
zamknięta w przeszklonej kapliczce
na metalowych nogach.

Soška Panny Marie Fatimské uzavřená
v prosklené kapličce na kovových nohách.

GPS: 50.606602, 16.557234

Kościół pw. św. Barbary, patronki górników, powstawał w latach 1938-1939. W l. 60. XX w. zmieniono wezwanie na Matki Boskiej Częstochowskiej, a w l. 90. - na Podwyższenia Krzyża Świętego.

Kostel zasvěcený původně sv. Barboře, patronce horníků, byl postaven v letech 1938-1939. V 60. letech 20. století byl nově zasvěcen Panně Marii Čenstochovské a v 90. letech bylo toto zasvěcení změněno na Povýšení svatého Kříže.

GPS: 50.606602, 16.557234

JUGÓW

Największa wieś w Gminie Nowa Ruda położona nad Jugowskim Potokiem. Do połowy XIX w. mieszkańcy utrzymywali się głównie z tkactwa. Na przełom XIX i XX w. przypada szczyt rozwoju turystyki. Liczba mieszkańców: 2872.

Největší ves obce Nowa Ruda, ležící na Jugowském potoce. Do poloviny 14. století se zdejší obyvatelé živili zejména tkalcovstvím. Na přelomu 19. a 20. století se novým zdrojem příjmů stal cestovní ruch. Počet obyvatel: 2872.

GPS: 50.612264, 16.517965

GPS: 50.619538, 16.520467

Grupa figuralna, adorująca Chrystusa na krzyżu, wsparta jest na dwóch kolumnach i cokole z wezwaniem: „Chrześcijaninie, Nie przechodź bez ukłonu. Pamiętaj, że jestem twoim Zbawicielem”.

Dvě sochy světic adorujících ukřižovaného Ježíše Krista stojí na dvou sloupech a podstavci s nápisem „Křesťane, neprocházej bez pozdravu. Pamatuj, že jsem tvým Spasitelem“.

Kamienna figura św. Jana Nepomucena z 1796 r. Na cokole cytat z Psałterza z St Albans, który w wolnym tłumaczeniu brzmi: „Położyłem dłoń na ustach / tak długo, jak nikczemna osoba stoi przede mną”.

Kamenná socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1796. Na podstavci je citát z Žaltáře ze St Albans, jež ve volném překladu zní: „Držel jsem ruku na ústech tak dlouho, dokud ten ničemný člověk stál přede mnou“.

GPS: 50.625843, 16.518282

W kościele na uwagę zasługuje barokowa ambona z Trójcą Świętą, figura św. Anny w ołtarzu bocznym i zabytkowe organy.

V kostele si zaslouží pozornost barokní kazatelna se Svatou Trojicí, socha sv. Anny na bočním oltáři a historické varhany.

Na cmentarzu, Chrystus pochyla się nad nazwiskami górników, ofiar jednej z największych katastrof górniczych z 09.07.1930 r. W sztolni w Jugowie zginęło tego dnia 151 osób.

Na hřbitově se Kristus sklání nad jmény horníků, kteří se stali obětí jedné z největších důlních katastrof, k níž došlo 9. 7. 1930. V Jugowské štole tehdy zahynulo 151 osob.

GPS: 50.627994, 16.518761

Kapliczka domkowa przy ulicy 1 Maja. Za żółtą kratą kryje się obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem.

Výklenková kaplička v ulici 1 Maja. Za žlutou mříží je ukryt obraz Panny Marie s Ježíškem.

GPS: 50.635138, 16.530508

GPS: 50.632708, 16.510736

Jugowska Kalwaria. Końcem XVIII w. dwóch muzyków w każdy piątek wykonywało przez godzinę muzykę religijną. W XIX w. odbywały się na górę pielgrzymki parafialne. Poniżej krzyży znajdowała się tablica z nazwiskami jugowian, którzy zginęli podczas pierwszej wojny światowej.

Jugowská Kalvárie. Koncem 18. století zde dva hudebníci každý pátek hráli duchovní hudbu. V 19. století bylo toto místo cílem farních poutí. Pod kříži se nacházela pamětní deska se jmény obyvatel Jugowa padlých v první světové válce.

GPS: 50.645066, 16.491843

Fot. J.Kaźmierczak

GPS: 50.656067, 16.526481

Na Przełęczy Jugowskiej na zmęczonych wędrówką turystów czeka żelazny krzyż na kamiennym cokole.
Przy drodze do Sokolca, w niewielkim zagajniku na skraju lasu kryje się kamienny krzyż z apelem do przechodniów o pozdrowienie.

Na Jugowském sedle vítá unavené turisty železný kříž s kamenným podstavcem.
U silnice do Sokolce stojí v řídkém porostu na okraji lesa kamenný kříž s nápisem vybízejícím kolemjdoucí k pozdravu.

SOKOLEC

Wieś u stóp Wielkiej Sowy (1015 m n.p.m.) żyje głównie z turystyki. To najczęstsze miejsce startu pieszych wędrowców na najwyższy szczyt Gór Sowich, na którym czeka kamienna wieża widokowa. Liczba mieszkańców: 181.

Tato ves na úpatí Velké Sovy (1015 m. n. m.) žije hlavně z cestovního ruchu. Je to oblíbené výchozí místo pěších výletů na nejvyšší vrchol Sovích hor, kde stojí kamenná rozhledna. Počet obyvatel: 181.

Przy drodze mijamy bielony krzyż z 1919 r.

U silnice míjíme bíle natřený kříž z roku 1919.

GPS: 50.648873, 16.480033

W bocznej ulicy natkniemy się na kamienny krzyż z 1808 r.

V postranní ulici spatříme kamenný kříž z roku 1808.

GPS: 50.646744, 16.478888

GPS: 50.645198, 16.475536

Jeden z sześciu obiektów odremontowanych staraniem Gminy Nowa Ruda w 2018 r. Przy ulicy Kasprowicza stoi kamienny krzyż. Na cokole płaskorzeźba Matki Bożej Bolesnej góruje nad Barankiem Bożym i sceną z Księgi Rodzaju, obrazującą kuszenie. Po bokach wizerunki św. Jana Nepomucena i św. Anny.

Jeden z šesti sakrálních objektů opravených v roce 2018 obcí Nowa Ruda. V ulici Kasprowicze stojí kamenný kříž. Jeho podstavec zdobí reliéfy Panny Marie Bolestné, Beránka Božího a Pokušení Adama a Evy podle První knihy Mojžíšovy. Na bocích jsou reliéfy sv. Jana Nepomuckého a sv. Anny.

GPS: 50.643895, 16.474698

Fasadowa kapliczka między dwiema lipami. Na płaskorzeźbie Święta Rodzina. Na obrazie wizerunek Matki Boskiej Częstochowskiej.

Plochá kaplička mezi dvěma lipami. Dolní část zdobí reliéf Svaté rodiny. Nad ním je umístěn obraz Panny Marie Čenstochovské.

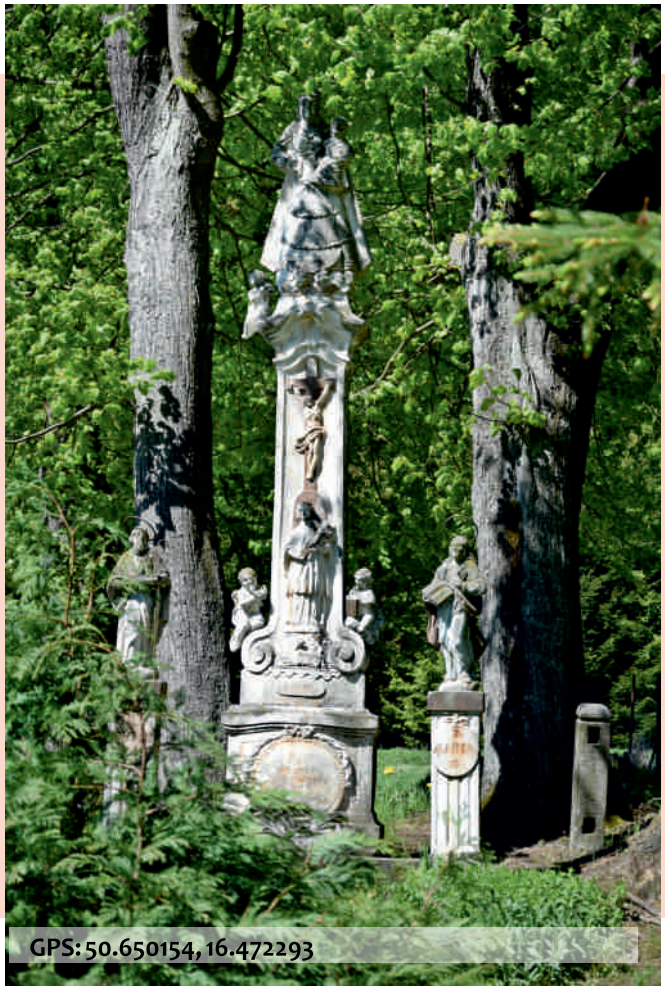
Jeden z sześciu obiektów odremontowanych staraniem Gminy Nowa Ruda w 2018 r. Wewnątrz znajdują się liczne obrazy i figurki.

GPS: 50.646742, 16.474907

Jeden z šesti sakrálních objektů opravených v roce 2018 obcí Nowa Ruda. Uvnitř se nacházejí četné obrazy a sošky.

Wieloczęściowa kapliczka kamienna. W górnej części figura Matki Bożej z Dzieciątkiem, w drugiej – płaskorzeźba Chrystusa. U Jego stóp św. Jan Nepomucen, a w dolnej części – Baranek Boży. Po dwóch stronach – św. Joachim i św. Anna.

GPS: 50.650154, 16.472293

Kamenný mariánský sloup. Na vrcholu stojí socha Panny Marie s Ježíškem. Na čelní stěně se nachází reliéf ukřižovaného Ježíše Krista, pod ním sv. Jan Nepomucký a v dolní části Beránek Boží. Na samostatných podstavcích stojí sv. Jáchym a sv. Anna.

Kościół w Sokolcu z 1785 r., rozbudowano pod koniec XIX w. Przed kościołem płyta z nazwiskami ofiar I wojny światowej, mieszkańców Sokolca oraz kamienna płyta upamiętniająca beatyfikację św. Jana Pawła II.

Kostel v Sokolci, postavený v roce 1785 a rozšířený koncem 19. století. Před kostelem je umístěn pomník se jmény obyvatel Sokolce, kteří zahynuli v první světové válce, a kamenná pamětní deska připomínající blahořečení sv. Jana Pavla II.

Nad cmentarzem góruje kamienny krzyż z płaskorzeźbą Matki Bożej i modlitwą wstawienniczą o wieczny odpoczynek.

Nad hřbitovem se tyčí kamenný kříž s reliéfem Panny Marie a přímluvnou modlitbou o věčný odpočinek.

Na Przełęczy Sokolej kamienna pieta z 18.08.1819 r.
Po bokach wizerunki św. Józefa i Maryi.

Na Sokolím sedle stojí kamenný kříž z 18. 8. 1819.
Jeho podstavec zdobí reliéfy sv. Josefa a Panny Marie.

GPS: 50.661717, 16.466103

Fot. G.Buczek

LUDWIKOWICE KŁODZKIE

Wieś przemysłowa w dolinie Włodzicy. Na początku XX w. tutejsza kopalnia uchodziła za najnowocześniejszą na Dolnym Śląsku. Podczas II wojny światowej na jej terenie funkcjonowała fabryka amunicji, o której mówi się że była połączona podziemnymi tunelami ze sztolniami drążonymi w Górach Sowich w ramach projektu „Olbrzym" („Riese"). Dziś znajduje się tu Muzeum Techniki Militarnej „Mölke". We wsi funkcjonuje Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda. Liczba mieszkańców: 2115.

Průmyslová ves v údolí řeky Włodzice. Zdejší uhelný důl byl na počátku 20. století považován za nejmodernější v Dolním Slezsku. Za druhé světové války působila v areálu tehdy už zrušeného dolu muniční továrna, jež byla údajně propojena podzemními tunely se štolami raženými v Sovích horách pod krycím názvem Obr („Riese"). Dnes se tam nachází muzeum vojenské techniky Mölke. V Ludvikovicích také působí Centrum kultury obce Nowa Ruda. Počet obyvatel: 2115.

GPS: 50.622188, 16.482933

Żelazny krzyż na cokole,
z czerwonego piaskowca, znajduje
się na terenie Centrum Kultury
Gminy Nowa Ruda.

Železný kříž na podstavci
z červeného pískovce stojí
u Centra kultury
obce Nowa Ruda.

GPS: 50.615754, 16.485520

Ponad wiaduktem kolejowym stoi biały krzyż. Napis na cokole nawołuje do pozdrowienia. Z miejscem tym wiąże się opowieść o właścicielu domu, którego żona i dziecko zostały w niewyjaśniony sposób zamordowane. Ten, nie mogąc otrząsnąć się z tragedii, popełnił samobójstwo. Krzyż może mieć charakter uświęcający miejsce, w którym doszło do wielkiego zła i okrucieństw.

Na svahu nad železničním viaduktem stojí bílý kříž. Nápis na jeho podstavci vyzývá kolemjdoucí k pozdravu. K tomuto místu se váže příběh o majiteli domu, jehož žena a dítě se staly obětí neobjasněné vraždy. On sám po této tragédii ztratil chuť k životu a spáchal sebevraždu. Je možné, že kříž zde byl postaven právě na památku oněch smutných událostí.

GPS: 50.622411, 16.475468

Przy ulicy Piastowskiej, na wysokim grzbiecie góry znajduje się jedna z najpiękniej położonych kapliczek domkowych. W niszy wisi stary obraz Niepokalanego Serca Maryi. Poniżej figurka Matki Bożej z Lourdes.

Na hřebeni kopce nad ulicí Piastowska se nachází jedna z nejmalebněji umístěných kapliček. V jejím výklenku je zavěšen starobylý obraz Neposkvrněného Srdce Panny Marie a pod ním stojí soška Panny Marie Lurdské.

GPS: 50.617788, 16.475758

Kapliczka domkowa, odmalowana w 2018 r. W dolnej niszy figura św. Jana Nepomucena.

Výklenková kaplička se sochou sv. Jana Nepomuckého, opravená v roce 2018.

Kościół wybudowali Stillfriedowie w latach 1707-1708. Rozbudowę świątynia przeszła jeszcze w 1880 r. Z tego okresu pochodzi większość jej wyposażenia. Warto zwrócić uwagę na dwukondygnacyjny drewniany chór z organami.

Ludwikowický kostel byl postaven v letech 1707-1708 na náklady rodu Stillfriedů. Jeho dnešní podoba je výsledkem přestavby z roku 1880. Ze stejné doby pochází většina vnitřního zařízení. Za pozornost zde stojí dvoupodlažní dřevěný kůr s varhany.

Figura Matki Bożej z Lourdes w niszy przy wejściu na cmentarz.

Socha Panny Marie Lurdské ve výklenku u vchodu na hřbitov.

Grupa Ukrzyżowania z 1866 r. Na cokole rzeźba św. Michała Archanioła z mieczem i tarczą. Poniżej napisy: ,,Kto, jak nie Bóg", ,,Ojcze, w Twoje ręce powierzam ducha mego" (Łk, 23,46). Pod postaciami Maryi i św. Jana napisy ,,Oto syn twój" i ,,Oto matka twoja". Stopy Jezusa dotykają głowy klęczącej św. Marii Magdaleny.

Sousoší Ukřižování z roku 1866. Podstavec zdobí reliéf sv. Archanděla Michaela s mečem a štítem. Pod ním se nacházejí nápisy ,,Kdo jiný, když ne Bůh" a ,,Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha" (Lk 23,46). Po obou stranách, pod sloupy podpírajícími sochy Marie a sv. Jana, jsou nápisy ,,Ženo, hle, tvůj syn!" a ,,Hle, tvá matka!". Ježíšovy nohy se dotýkají hlavy klečící sv. Marie Magdaleny.

GPS: 50.617648, 16.473863

Dwa krzyże na kamiennych cokołach
przy ul. Batorego.
Na pierwszym z nich tarcza
z wizerunkiem św. Antoniego
z Dzieciątkiem i napis „Módl się za
nami i chroń nas”.

V blízkosti ulice Stefana Batoryho stojí
dva kříže s kamennými podstavci.
Na prvním z nich je štítek
s vyobrazením sv. Antonína s Ježíškem
a nápis „Pros za nás a chraň nás“.

GPS: 50.617703, 16.470564

GPS: 50.615741, 16.458490

Dawny kościół ewangelicki z 1930 r. Dziś Galerii Sztuki Niezależnej w Ludwikowicach Kłodzkich.

Bývalý evangelický kostel z roku 1930, dnes Galerie nezávislého umění v Ludwikowicích Kłodzkých.

GPS: 50.622041, 16.463430

Kapliczka kolumnowa z rzeźbą Matki Bożej Królowej Świata.

Mariánský sloup se sochou Panny Marie Královny Světa.

GPS: 50.625278, 16.457969

GPS: 50.622498, 16.463209

ŚWIERKI

W 1807 r. na terenie Granicznika, osady należącej do wsi, rozegrała się potyczka wojsk pruskich i bawarskich. Tym, co wyróżnia tę historycznie tkacką wieś, było uruchomienie kopalni melafiru na początku XX w. Obecnie, na szczycie Włodzickiej Góry, Gmina Nowa Ruda odbudowuje wieżę widokową z 1927 r. Liczba mieszkańców: 536.

V roce 1807 došlo v osadě Granicznik, patřící ke vsi Świerki, k potyčce pruských a bavorských vojsk. Impulsem k rozvoji této původně tkalcovské vsi bylo zprovoznění melafyrového lomu na počátku 20. století. Na vrcholu zdejšího kopce Włodzicka Góra obec Nowa Ruda nyní rekonstruuje rozhlednu z roku 1927. Počet obyvatel: 536.

Biały drewniany krzyż poniżej szczytu Włodzickiej Góry, przy punkcie widokowym.

Bílý dřevěný kříž na vyhlídkovém místě na svahu Włodzické Góry.

GPS: 50.632546, 16.419624

Figura Maryi Królowej z Dzieciątkiem z 1895 r. Poniżej pozdrowienie maryjne.

Socha Panny Marie s Ježíškem z roku 1895. Na podstavci je uveden mariánský pozdrav.

GPS: 50.630314, 16.439516

Pod ukrzyżowanym Chrystusem napis: „Wypełniło się”, a na cokole – „Pozdrowiona bądź Maryjo, Królowo Nieba” i płaskorzeźba Maryi. Poniżej: „Człowieku, żyłem, cierpiałem i umarłem za ciebie, dlatego żyj, cierp i umieraj także Ty za mnie”. Z tyłu: „Postawiono na chwałę Bożą. Josef Hattwig i Josef Jaschke 1890”.

Pod ukřižovaným Ježíšem Kristem jsou vytesána slova „Dokonáno jest“ a pod reliéfem Panny Marie nápis „Buď pozdravena, Marie, Královno Nebes!“. Na soklu je nápis: „Člověče, žil jsem, trpěl jsem a zemřel za tebe. Proto také ty žij, trp a umírej za mne!“. Nápis na zadní straně: „Postaveno ke chvále Boží. Josef Hattwig a Josef Jaschke 1890“.

Kamienny krzyż wzniesiony przez Franza Spitzera w 1793.
Odnawiany przez Karla Pohla 1855 oraz Augusta Pohla w roku 1887. Odmalowany w 2018 r.

Kamenný kříž vztyčený Franzem Spitzelem roku 1793, později opravovaný
Karlem Pohlem roku 1855 a Augustem Pohlem roku 1887. V roce 2018 byl obnoven nátěr.

GPS: 50.628388, 16.413947

Dawny nagrobek niepełnosprawnego syna nauczyciela z Bartnicy. Postawiony w 1984 r. w miejscu rozpadającego się drewnianego krzyża. W latach 90. uderzył w niego samochód, którym jechali młodzi mężczyźni z Głuszycy. Krzyż się przewrócił, a samochód wpadł na płot i bramę. Chłopcy chcieli odnowić go w zamian za ocalenie życia.

Tento bývalý náhrobek invalidního syna učitele z Bartnice byl v roce 1984 umístěn na podstavci po rozpadlém dřevěném kříži. V 90. letech do něho narazilo auto, kterým jeli mladíci z Głuszyce. Kříž se převrátil a auto zničilo plot a vrata. Mladíci pak z vděčnosti za záchranu života pomník obnovili.

GPS: 50.626806, 16.412468

Budynek plebanii z 1791 r., drewniany krzyż i figura św. Jana Pawła II.

Farní budova z roku 1791, dřevěný kříž a socha sv. Jana Pavla II.

Przed bramą kościoła po lewej stronie figura św. Jana Nepomucena,
po prawej - kamienny krzyż z Matką Bożą Bolesną na cokole.

Před branou ke kostelu stojí po levé straně socha sv. Jana Nepomuckého
a po pravé straně kamenný kříž
s reliéfem Panny Marie Bolestné na podstavci.

Jednonawowy kościół z 1748 r. przebudowano w 1929 r. Za kompletną renowację, którą przeszły kościoły w Świerkach i Krajanowie w ostatnich latach, obecny proboszcz otrzymał złotą odznakę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Za opiekę nad zabytkami".

Jednolodní kostel z roku 1748, stavebně upravený v roce 1929. Za komplexní rekonstrukci, kterou v posledních letech prošly kostely ve Świerkách a Krajanowě, obdržel zdejší farář od polského ministra kultury a národního dědictví zlatou medaili Za péči o památky.

Kapliczka kolumnowa z 1864 r. z ukrzyżowanym Jezusem. Na kamiennym cokole część litanii do Matki Bożej: „Mój Pan, Mój Bóg, Mój Odkupiciel, zmiłuj się nad nami!”.

Na cmentarzu kamienna grupa figuralna.

Boží muka z roku 1864 s ukřižovaným Ježíšem. Do kamenného podstavce je vytesán úryvek litanie k Panně Marii: „Pane náš, Bože náš, Vykupiteli náš, smiluj se nad námi!“.

Na hřbitově stojí kamenné sousoší Ukřižování.

GPS: 50.626947, 16.415541

GPS: 50.626412, 16.416673

Fot. J.Kaźmierczak

GPS: 50.624579, 16.391584

Ruiny barokowej kapliczki z XIX w. stoją przy transgranicznym, niebieskim szlaku Przyjaźni Polsko – Czeskiej.

Trosky barokní kaple z 19. století, stojící u přeshraniční modře značené turistické Stezky česko-polského přátelství.

BARTNICA

Od XVIII w. ludność utrzymywała się głównie z tkactwa, a od 2. poł. XIX w. pracowano przy kamieniołomie i obsłudze stacji kolejowej. W 1945 r. we wsi utworzono placówkę Wojsk Obrony Pogranicza, przekształconą później w Sudecki Oddział Straży Granicznej. Liczba mieszkańców: 175.

Zdejší obyvatelé se od 18. století živili zejména tkalcovstvím. Od 2. poloviny 19. století nacházeli zaměstnání také v kamenolomu a na železniční stanici. Od roku 1945 ve vsi sídlila jednotka pohraniční stráže. Počet obyvatel: 175.

Pasja z 1857 r. Na cokole Matka Boża Bolesna. Po bokach figury śś. Barbary i Jan Ewangelisty. U dołu cytat: „On wydał samego siebie za nas, aby odkupić nas od wszelkiej nieprawości i oczyścić sobie lud wybrany na własność" (Tt 2,14). Fundatorem kapliczki byli Karl i Johanna Kleiner.

Kříž z roku 1857. Čelní stěnu podstavce zdobí reliéf Panny Marie Bolestné. Na bocích jsou reliéfy sv. Barbory a sv. Jana Evangelisty. V dolní části je vytesán citát: „On se za nás obětoval, aby nás vykoupil od všeho hříchu a posvětil za svůj vlastní lid" (Tt 2,14). Kříž nechali postavit Karl a Johanna Kleinerovi.

Kamienny krucyfiks z wizerunkiem św. Józefa z Dzieciątkiem na cokole. Święty trzyma lilię, symbol czystości, a Dzieciątko jabłko – symbol władzy królewskiej. W Grupie Ukrzyżowania reprodukcja Matki Bożej, św. Marii Magdaleny i św. Jana Apostoła.

Kamenný krucifix se sochami Panny Marie, sv. Marie Magdaleny a sv. Jana Evangelisty, umístěnými na podstavci s reliéfem sv. Josefa s Ježíškem. Světec drží v ruce lilii, symbol čistoty, a Ježíšek jablko, symbol královské moci.

Kryta dwuspadowym daszkiem z półkoliście zamkniętym wejściem kapliczka domkowa usadowiona jest w pobliżu dwóch wiekowych lip. Nad wejściem emblemat Maryjny, nawiązujący do objawienia, jakie dokonało się 27.11.1830 r. w Paryżu. Wtedy to nowicjuszce Katarzynie ukazała się Niepokalana Dziewica na kuli ziemskiej i poleciła jej, aby postarała się o wybicie medalika, na którym znalazł się ten symbol. Obecnie w kapliczce znajduje się figura Niepokalanego Serce Maryi.

Kaplička se sedlovou střechou a půlkruhově zaklenutým vchodem stojí v sousedství dvou staletých lip. Štít nad vchodem zdobí mariánský symbol připomínající zjevení, ke kterému došlo 27. 11. 1830 v Paříži. Tehdy se novicce Kateřině zjevila Neposkvrněná Panna Marie se zeměkoulí pod nohama a řekla jí, aby nechala razit zázračné medailónky. Dnes je v kapličce umístěna socha Neposkvrněného Srdce Panny Marie.

GPS: 50.632833, 16.416294

Kościół wybudowano w 2012 r. To pierwsza świątynia w tej wsi. Przy wejściu pieta i rzeźba Jezusa Dobrego Pasterza. Przy bocznej ścianie kościoła popiersie św. Jana Pawła II.

Kostel v Bartnici byl postaven v roce 2012 jako první v historii této vsi. U vchodu stojí sochy Piety a Ježíše Dobrého Pastýře. U boční zdi kostela je umístěna busta sv. Jana Pavla II.

DWORKI

Pierwsi mieszkańcy zajmowali się gospodarką i rolnictwem, które następnie wypierane było przez tkactwo. W 1977r. do Dworek przybyli górale z Podhala, którzy tam prowadzili wypas owiec. Liczba mieszkańców: 56.

Původním zdrojem obživy zdejších obyvatel bylo zemědělství. Později se začalo stále více rozvíjet tkalcovství. V roce 1977 přijeli do Dworků horalé z Podhalí a začali zde chovat ovce. Počet obyvatel: 56.

GPS: 50.613591, 16.416062

Kamienna pasja z wizerunkiem Matki Bożej Bolesnej na cokole.

Kamenný krucifix na podstavci s reliéfem Panny Marie Bolestné.

Matka Boża z pochyloną głową i Dzieciątkiem, które trzyma róże, symbol męczeństwa. Pod wizerunkiem malowanym na drewnie napis „Święta Matko, módl się za nami". Kapliczka jest autorstwa mieszkańca Nowej Rudy - Wittiga i została wykonana w 1935 r.

Panna Marie se skloněnou hlavou a Ježíškem držícím růže, symbol mučednictví. Pod tímto obrázkem namalovaným na dřevě je nápis „Svatá Marie, oroduj za nás". Autorem tohoto obrázku z roku 1935 byl Wittig, obyvatel Nowé Rudy.

GPS: 50.615764, 16.426027

KRAJANÓW

Malownicza wieś, leżąca niegdyś na granicy, między ziemią broumovską, a hrabstwem kłodzkim. Urok tego miejsca przyciągnął pisarkę Olgę Tokarczuk. Liczba mieszkańców: 110.

Malebná ves, ležící původně na hranici mezi Broumovskem a Kladským hrabstvím. Půvab tohoto místa sem přivedl spisovatelku Olgu Tokarczuk. Počet obyvatel: 110.

Przydrożny kamienny krzyż. Poza wizerunkiem ukrzyżowanego Chrystusa i cierpiącej Matki Bożej, po bokach przedstawione są postaci św. Jana Chrzciciela i św. Barbary.
Na cokole cytaty z Pisma Świętego:
„Oto Ten przeznaczony jest na upadek” (Łk 2,34)
„Za grzechy mego ludu został zbity na śmierć” (Iż 53,8)
„Zwycięzcy dam spożyć owoc z drzewa życia” (Ap 2,7)
„Głos wołającego na pustyni” (Łk 3,4)
Z tyłu kapliczki napis: „Wzniesiony przez Jana Pawła i Barbarę, 13 czerwca 1850 r.”

Kamenný kříž stojící u cesty. Sochu ukřižovaného Ježíše Krista a reliéf jeho truchlící matky doplňují po stranách postavy sv. Jana Křtitele a sv. Barbory.
Na podstavci jsou vytesány biblické citáty:
„Hle, on jest dán k pádu“ (Lk 2,34)
„Byl raněn pro nevěrnost mého lidu“ (Iż 53,8)
„Tomu, kdo zvítězí, dám jíst ze stromu života“ (Zj 2,7)
„Hlas volajícího na poušti“ (Lk 3,4)
Na zadní straně je nápis: „Postaveno Janem Pavlem a Barborou 13. června 1850“.

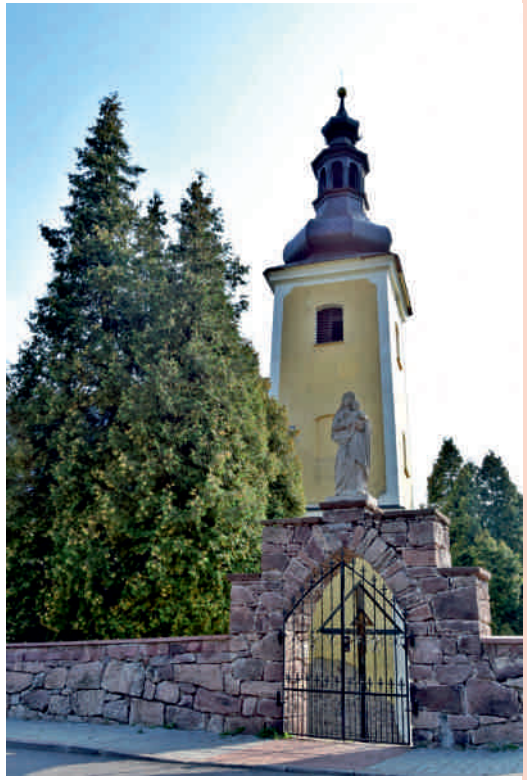

GPS: 50.607880, 16.431634

Wejście na teren cmentarza z jednej strony strzeże figura Matki Bożej z Dzieciątkiem, z drugiej, w budynku bramnym – krzyż kamienny ufundowany przez krajan w 1807 roku.

Vchody na hřbitov střeží na jedné straně socha Panny Marie s Ježíškem a na straně druhé, před vstupním objektem, kamenný kříž věnovaný místními obyvateli v roce 1807.

W kościele św. Jerzego znajduje się Ołtarz Czternastu Wspomożycieli, których kult był szczególnie popularny na Ziemi Kłodzkiej. W poczet Czternastu Świętych Wspomożycieli kościół katolicki zaliczył tych, których wstawiennictwo u Boga uznał za wyjątkowo skuteczne, szczególnie w wypadku chorób.

V kostele sv. Jiří se nachází oltář Čtrnácti svatých pomocníků, jejichž kult byl v Kladsku velmi rozšířen. Jedná se o světce, jejichž přímluvu u Boha považovala katolická církev za obzvláště účinnou, zejména proti nemocem.

Wiekowe nagrobki niemieckie, krzyże, kapliczki i pomnik ofiar wojny prusko-francuskiej (1870-1871). Uwagę zwraca krzyż z napisem ,,Żyłem, cierpiałem i umarłem za Ciebie. Człowieku, żyj, cierp i umieraj za mnie". Na cokole weraikon.

Staré německé náhrobky, kříže a pomník obětem prusko-francouzské války (1870-1871). Pozornost upoutává kříž s nápisem ,,Žil jsem, trpěl jsem a umřel za Tebe. Člověče, žij, trp a umírej za mne". Na soklu je vytesán veraikon.

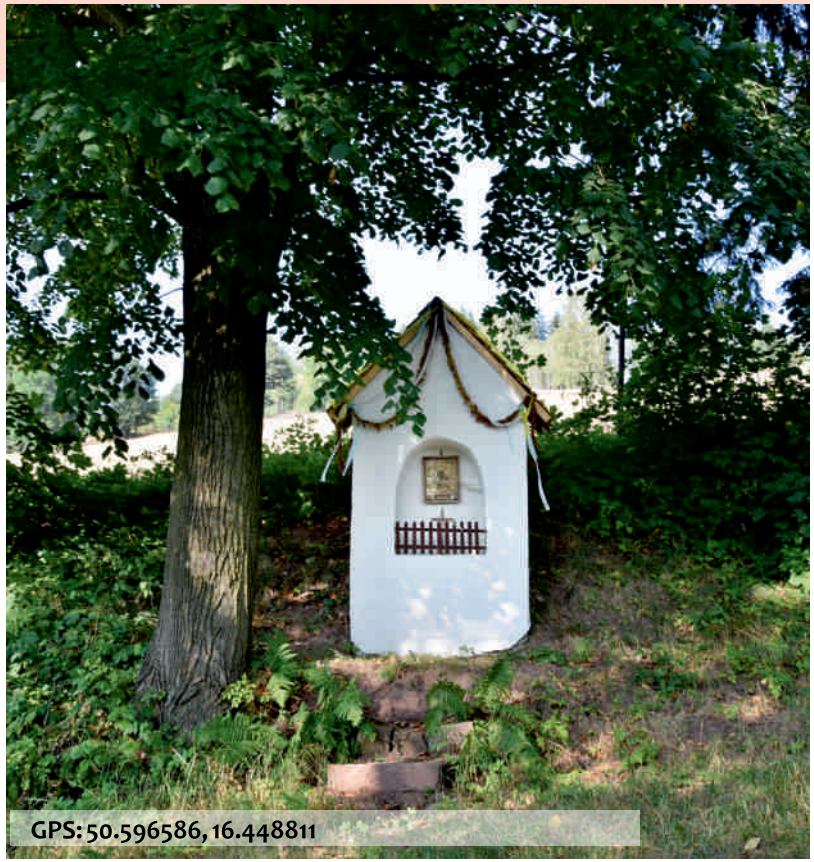

Kapliczka domkowa z niszą, w której wisi obraz Matki Bożej Częstochowskiej.

Výklenková kaplička s obrazem Panny Marie Čenstochovské.

GPS: 50.596586, 16.448811

GPS: 50.596061, 16.461410

GPS: 50.606317, 16.453941

GPS: 50.605978, 16.456208

SOKOLICA

Mała wieś rozciąga się wzdłuż niewielkiego potoku Skokowa.
Liczba mieszkańców: 66.

Malá vesnice, táhnoucí se podél nevelkého potoka Skokowa.
Počet obyvatel: 66.

GPS: 50.594509, 16.464447

GPS: 50.581637, 16.467314

GPS: 50.582376, 16.466494

Grota z figurą Matki Bożej Różańcowej, drewniany krzyż i kapliczka domkowa z niszą.
W niszy figura Matki Bożej z Dzieciątkiem na ręku.

Grotta se soškou Panny Marie Růžencové, dřevěný kříž a výklenková kaplička.
Ve výklenku je umístěna soška Panny Marie s Ježíškem.

WŁODOWICE

Wieś położona nad rzeką Włodzicą, wzdłuż której ciągnie się długa na ponad 3 km asfaltowa trasa rowerowa. Liczba mieszkańców: 667.

Vesnice ležící na řece Włodzici, podél níž vede více než 3 km dlouhá asfaltová cyklostezka. Počet obyvatel: 667.

W centrum wsi znajduje się skwer założony w hołdzie św. Janowi Pawłowi II z pamiątkowymi kamieniami, na których umieszczono tytuły pism, jakie wyszły spod pióra świętego.

V centru vsi se nachází pomník k poctě sv. Jana Pavla II. Na pamětních kamenech jsou uvedeny názvy jeho literárních děl.

GPS: 50.572580, 16.468273

GPS: 50.570660, 16.465283

GPS: 50.574837, 16.475248

Kamienny krucyfiks. Na cokole cytat: „A właśnie za wszystkich umarł po to, by ci, co żyją już nie żyli dla siebie, lecz dla Tego, który za nich umarł i zmartwychwstał” (2Kor 5,15). W centralnej części kapliczki przedstawienie Świętej Rodziny z gołębiem symbolizującym Ducha Świętego.

Kamenný krucifix. Na soklu je vytesán biblický citát: „A za všechny zemřel proto, aby ti, kteří jsou na živu, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel a vstal“ (2Kor 5,15). Dřík podstavce zdobí reliéf Svaté rodiny s holubicí symbolizující Ducha svatého.

GPS: 50.579707, 16.489810

GPS: 50.576319, 16.478994

GPS: 50.578052, 16.483687

W centrum wsi kościół pw. św. Piotra Kanizjusza. Przy kościele kamienny krzyż z ukrzyżowanym Chrystusem.

V centru vsi se nachází kostel sv. Petra Canisia. U kostela stojí kamenný kříž s ukřižovaným Kristem.

GPS: 50.571978, 16.474009

GPS: 50.573250, 16.474980

Fot. J.Kaźmierczak

GPS: 50.568068, 16.472224

Podążamy ostatnią prostą w Gminie Nowa Ruda. Przy trasie napotykamy na: niszę kamienną z figurą Świętego Serca Jezusowego, kamienny krzyż i kapliczkę domkową.
Kamienny krzyż z czerwonego piaskowca powstał w 1859 r. Na cokole cytat ,,Lecz on się obarczył naszym cierpieniem, On dźwigał nasze boleści" (Iz 53, 4). Po trzech stronach w niszach figury świętych - Matki Bożej Bolesnej, św. Marii Magdaleny i św. Jana.
Jako ostatni, żegna nas na pielgrzymkowym szlaku po Gminie Nowa Ruda, drewniany krzyż.

Procházíme závěrečným úsekem trasy v obci Nowa Ruda. Cestou spatříme kamenný výklenek se sochou Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, kamenný kříž a kapličku.
Kříž z červeného pískovce byl zhotoven v roce 1859. Na soklu je nápis: ,,Byly to však naše nemoci, které nesl, naše bolesti na sebe vzal" (Iz 53, 4). Dřík podstavce zdobí ze tří stran výklenky se soškami Panny Marie Bolestné, sv. Marie Magdaleny a sv. Jana.

Posledním zastavením na poutní trase obcí Nowa Ruda je dřevěný kříž s Kristem v životní velikosti.

HRONOV

W 1875 r. doprowadzono pierwszą linię kolejową, co miało wpływ na dynamiczny rozwój zakładów włókienniczych. Tu znajduje się dom rodzinny Aloisa Jiráska – wybitnego czeskiego pisarza i dramaturga. Liczba mieszkańców: 6239.

V roce 1875 byla do Hronova přivedena železniční trať, díky níž se mohla rychle rozvíjet zdejší textilní výroba. V Hronově se nachází rodný dům významného českého prozaika a dramatika Aloise Jiráska. Počet obyvatel: 6239.

GPS: 50.480068, 16.181827

Na wysokiej kolumnie góruje nad przechodniami pozłacana barokowa figura z wizerunkiem Maryi Królowej Świata z Dzieciątkiem na ręku z 1725 r.

Z vysokého sloupu shlíží na kolemjdoucí pozlacená barokní socha Panny Marie Královny Světa s Ježíškem z roku 1725.

Autorem rzeźby św. Wacława z 1940 r. jest pochodzący z Cervenego Kostelca rzeźbiarz Bretislav Kafka. Środkowa część zawiera wołanie do świętego o wstawiennictwo.

Autorem sochy sv. Václava z roku 1940 je sochař Břetislav Kafka z Červeného Kostelce. Střední kámen obsahuje prosbu o světcovu přímluvu.

GPS: 50.482980, 16.182268

Kościół pw. Wszystkich Świętych z dzwonnicą. Odremontowana w latach 1713-1717. Wyposażenie zmieniono w połowie XIX wieku. Przeszedł gruntowne remonty w 1905 r. oraz 2008-2009.

Kostel Všech svatých se zvonicí obnovenou v letech 1713-1717. Vnitřní zařízení pochází z poloviny 19. století. Většími opravami prošel v letech 1905 a 2008-2009.

GPS: 50.482682, 16.182187

GPS: 50.482357, 16.183464

Kamienny krzyż z wizerunkiem Matki Bożej Różańcowej na cokole, wykonany przez A. Kricnara z Wielkich Petrovic. W tyle kapliczki z 1890 r. nazwisko fundatora, Jana Kouby.

Kamenný kříž se soškou Panny Marie Růžencové, zhotovený v roce 1890 Antonínem Kricnarem z Velkých Petrovic. Vzadu je uvedeno jméno donátora Jana Kouby.

GPS: 50.482464, 16.184585

GPS: 50.483754, 16.182164

GPS: 50.482946, 16.182578

GMINA NOWA RUDA

Urokliwe położenie gminy w górskich dolinach i na zalesionych stokach najwyższych partii Gór Sowich, sprzyja aktywności ruchowej i rozkoszowaniu się rozległymi krajobrazami. Kraina, przepleciona urokliwymi przydrożnymi kapliczkami, krzyżami i figurami świętych, przynosi natchnienie pisarzom i poetom.

Entuzjastów zabytków techniki zachwycają tu jedne z najwyższych w Polsce, XIX-wieczne wiadukty kolejowe i najdłuższe tunele kolejowe, miłośników historii II wojny światowej przyciąga muzeum militarne „Mölke" ze słynną „Muchołapką", a interesujący się architekturą zatrzymują się przy barokowym Pałacu w Bożkowie, w którym gościł John Quincy Adams, późniejszy prezydent USA.

Wydarzenia kulturalne koncentrują się w Galerii Sztuki Niezależnej w Ludwikowicach Kł. – niegdyś ewangelickim kościele, którego wnętrza zaadaptowane zostały na potrzeby przeprowadzenia spotkań autorskich, czy koncertów. Ich organizatorem jest Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda, które realizuje również nagradzane imprezy sportowe, m.in Bieg na Wielką Sowę i Bieg Niepodległości.

Amatorów sportów zimowych przyciągają wyciągi w Sokolcu, Jugowie i Przygórzu oraz trasy narciarstwa biegowego. Teren gminy poprzecinany jest atrakcyjnymi szlakami turystycznymi. Te najbardziej malownicze, skupiają się wokół trzech wież widokowych – na Wielkiej Sowie, Kalenicy i Włodzickiej Górze.

www.gmina.nowaruda.pl

OBEC NOWA RUDA

Půvabná poloha obce v horských údolích a na zalesněných svazích nejvyšších partií Sovích hor láká k pohybovým aktivitám a výletům za širokými výhledy. Zdejší krajina, plná půvabných kapliček, křížů a soch světců, inspiruje spisovatele a básníky.

Příznivci technických památek z 19. století zde najdou jedny z nejvyšších železničních viaduktů a nejdelší železniční tunely v Polsku. Zájemce o historii druhé světové války sem přitahuje vojenské muzeum Mölke s proslulou „mucholapkou" a milovníci architektury se zastavují u barokního zámku v Božkově, ve kterém kdysi jako host pobýval John Quincy Adams, pozdější prezident USA.

Místem konání kulturních akcí je Galerie nezávislého umění v v Ludwikowicích Kłodzkých. Jedná se o bývalý evangelický kostel, upravený tak, aby v něm mohla probíhat různá autorská setkání a koncerty. Jejich pořadatelem je Centrum kultury obce Nowa Ruda, které také organizuje různé masové sportovní akce, např. Běh na Velkou Sovu a Běh nezávislosti.

Milovníci zimních sportů využívají lyžařské vleky a svahy v Sokolci, Jugowě a Przygórzi a udržované běžkařské tratě. Územím obce prochází řada značených turistických stezek. Nejmalebnější z nich vedou kolem tří rozhleden na vrcholech Wielka Sowa, Kalenica a Włodzicka Góra.

www.gmina.nowaruda.pl

Fot. MěÚ Hronov

HRONOV

Hronov to małe miasteczko leżące w środku uroczego krajobrazu nad rzeką Metuji, na granicy z Polską, na wysokości 364 m npm. Początki miasta związane są z wysiłkami kolonizacyjnymi Hrona z Náchodu (1241-1285) z rodziny Načeratic, którzy prawdopodobnie założyli tutaj twierdzę wodną.

Większość mieszkańców małego miasteczka i okolicznych gmin żyła głównie z rolnictwa, a dodatkowym źródłem utrzymania było tkactwo domowe. Dzięki budowie linii kolejowej z Chocnej do Broumova (1875 r.) nastąpił ogromny rozwój przemysłu tekstylnego w regionie Hronov w latach 80. XIX w. W mieście powstaje przędzalnia bawełny i kilka krosien mechanicznych. Oprócz tekstyliów, w mieście rozwijana jest produkcja inżynieryjna. Rezultatem jest wzrost liczby ludności z 1682 w 1880 roku do 4600 w 1910 roku.

We wrześniu 1949 r. Hronov połączył się z sąsiednimi miejscowościami Velké Poříčí, Zbečník, Velký Dřevíč, Rokytník i Žabokrky. Mała Čermná została przyłączona w 1960 r. Po wyborach samorządowych w 1990 r. Velké Poříčí ponownie stało się samodzielną gminą.

www.mestohronov.cz

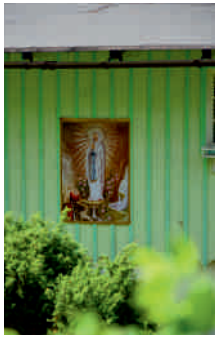
HRONOV

Hronov - malé městečko v severovýchodních Čechách leží uprostřed půvabné krajiny na řece Metuji při hranici s Polskem v nadmořské výšce 364 m n.m. Jeho počátky souvisejí s kolonizačním úsilím pana Hrona z Náchoda (1241-1285) z rodu Načeraticů, který zde pravděpodobně založil vodní tvrz.

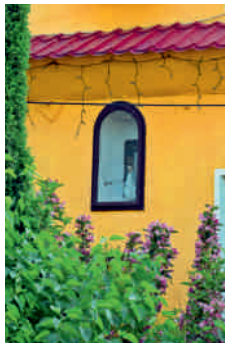
Většina obyvatel městečka a okolních obcí se živila zemědělstvím, doplňkovým zdrojem obživy bylo domácké tkalcovství. Vybudováním železnice z Chocně do Broumova (1875) nastává na Hronovsku v 80. letech 19. století mohutný rozvoj textilního průmyslu, ve městě vzniká přádelna bavlny a několik mechanických tkalcoven. Kromě textilu se ve městě rozvíjí strojírenská výroba. Důsledkem je růst počtu obyvatelstva z 1682 v roce 1880 až na 4600 v roce 1910.

V září 1949 po složitých jednáních dochází ke sloučení Hronova se sousedními obcemi Velkým Poříčím, Zbečníkem, Velkým Dřevíčem, Rokytníkem a Žabokrky. Malá Čermná byla připojena až v roce 1960. Po obecních volbách v roce 1990 se Velké Poříčí stalo opět samostatnou obcí.

www.mestohronov.cz

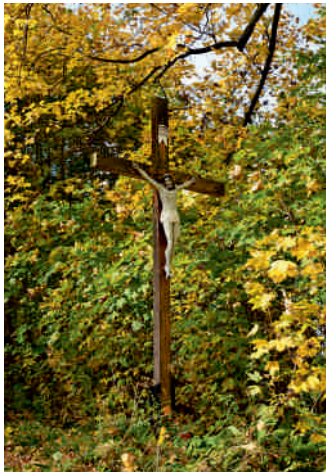

Kraj Pána Boha zachycený v obraze

Putování trasou malé sakrální architektury po obci Nowa Ruda a městě Hronově

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Obrazová publikace propagující památky sakrální architektury v příhraničí, zpracovaná a vydaná v rámci projektu „Zastavme se společně“ spolufinancovaného z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis.